

SZERKESZTŐSÉG, KIADÓ-
HIVATAL ÉS NYOMDA

Cluj, Kolozsvár, St. Baron
L. Pop (Brassai-utca) 10.

Telefon: Szerkesztőség
és kiadóhivatal — 977
Zs. N. Sz. — — 558

A kéziratok kizárólag a
szerkesztőségnek cím-
zendők. Kéziratokat nem
adunk vissza

UJ KELET

ZSIDÓ-POLITIKAI-NAPILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK

Romániában

Egész évre — — 450
Félévre — — 240
Negyedévre — — 130
Egy hónapra — — 45
Egy szám ára pályaud-
varon és vidéken is 2 lei

Csehszlovákiában

Egy hónapra — 12 ck
Egy szám — 1 ck

Cluj-Kolozsvár — VI. évfolyam, 46. szám

Igazgató: SZÉKELY BÉLA

5683. Niszán 30. — 1923. április 16. Hétfő

Ádám, apa lettél

Szép beszéd volt Dobrescu Demeter pohárköszöntője. Emelkedett és lendületes, mint egy dithirambus az eszméhez. Jólesik olvasni, szinte halljuk a nemes szavakat, amint felszál-
nak a billikom biborló nedvei felett. Hát vannak még nagy lelkek Romániában, vannak még igaz szívek, akiket az emberiség közös ideáljai hoznak mozgásba! Az ilfovi ügyvédi kamara elnöke félkezében a pohárral, a másik félben párolgó szívével felénk fordult, akik alul vagyunk, s mi testvéri megindultsággal megköszönjük. „Minden becsületes népkisebbségi polgár egészségére ürítem poharamat”, ez utolsó mondata a tósztnak, melynek első mondata a Madách-idézet. „Ádám, apa lettél!” Éva mondja az öngyilkos gondolattal bibelődő Ádámnak és Ádám életre éled. Az emberiség, mondja Dobrescu, gyakran volt ebben a kétségbeesett helyzetben. De jött az új ember s az emberiség eldobta a gyilkot, amit ennen szívének szánt. Az új ember Dobrescu szemében új eszmékkel és új igazságokkal terhes s ezeket az új igazságokat látja már Páris, Berlin, Buenos-Aires és Ilfov egyaránt. Az ilfovi barát azt mondta, és becsessé teszi mondatait, hogy Nagyváradon mondta: a mai kor legbecsessebb eszméi közül való az az eszme, hogy sem ember emberen, sem nép népen nem uralkodhat. „Jobban szeretek egy nemromán nemzetiségű, de becsületes polgárt, mint egy nembecsületes, aki román vérből származik.”

Dobrescu a lelke gyökeréig idealista, ő azt hiszi, azok az eszmék, amelyek őt fűtik, a ma eszméi. Körülnézhet, hol uralkodnak ezek az ő mai eszméi. Néhány rajongó, az emberiség szerelmeseinek a szívében és talán amaz új emberben, aki valahol megszületett, hogy visszarántsa Ádámot az öngyilkosságtól. De teremtő uristen, meddig tart, míg ez az új ember megnő és viszi az eszmét! Addig hányszor halljuk még a numerusz klauzus csatakiáltását! Hányszor lendül a magasba a fűtykös! Hányszor ütközik szemünkbe a hackenkreuz, a szelid keresztnek kell vennie a vándorbotot, hányak eltűnnie erőszakos sirban! Az új igazság már uton van talán, de milyen messze az az út és milyen végtelen. Ki lát a végére? Ki hiszi, hogy ez ami ma van, nem a ma, hanem a tegnap s ki követi Dobrescu Demeter ilfovi kamaraelnököt, amikor azt mondja: zárjuk le a multat?

Mi is szeretnénk mondani: zárjuk le s kezdjük a jövőt élni. Tekintsünk egymásra, mint testvér a testvérré. Teremtsünk demokráciát, nemzet, osztály és vallás számára, mert mindennek fölött emberek vagyunk. S mint embereknek, egyetemes a kultúránk és együttvaló az utunk. De mondhatjuk-e? A ma sötét és vigasztalan, az értelem nem tud vagy nem akar világitani, nem szünnék meg a különbségek, de egyre újabbak keletkeznek. Ahol tegnap még nem volt sánc, ott ma árok vajúdik s az egyetlen, ami épül, a válaszfal ember és ember, faj és faj, vallás és vallás, osztály és osztály között. Az emberiség ahelyett hogy összebujna, mint a szelid bárányok, egymásnak döfi szarvait, mint a megdühödött kosok. Az egyesülés helyett elkülönülés, a békülés helyett újabb mesterséges harag. Ó nagyon jó volna leráznunk a márnak ezt a vigasztalanságát és karajnyira belevágni a holnap kenyérébe. De egyelőre csak a gyilkot taszítjuk el magunktól, nem adunk a kétségbeesésbe, mert Ádám apa lett a messziből int violás kacsóval az új ember.

A szovjet bünpert indít a pápa ellen

A pápa felelős az orosz papok ellenállásáért. Mozgósították a moszkvai helyőrséget

(London, április 14. Az Uj Kelet tudósítójától.) A legutóbbi bünpercek alapján, amelyeket az orosz szovjet indított azok ellen a papok ellen, akik megtagadták az engedelmességet a szovjettel szemben, arra következtet az orosz kormány, hogy az orosz papokat a pápa bujtatja fel az ellenszegülésre és hogy egész szervezkedésük mögött a Vatikán áll. Moszkvai jelentés szerint a szovjet bünpert szándékszik indítani a pápa ellen, mert meggyőződése szerint a pápa felelős mindazokért a zavargásokért, amelyeket az orosz papok és velük kapcsolatban a vallásos parasztok az utóbbi hetekben felidéztek.

A szovjetnek az az álláspontja, hogy a pápát in contumaciam halálra vagy kényszermunkára kell ítélni, mert a diplomáciai akció önmagában nem elegendő arra, hogy a Vatikán a felbujtásokat és az ellenállás megszervezésének folytatását abbahagyja. Ebben a tekintetben a szovjetnek ugyanis az a véleménye, hogy sem a népszövetséghez való apellálásal, sem jegyzékváltással nem sokat érhet el, mert a népszövetség erős katolikus befolyás alatt dolgozik, a diplomáciai jegyzékeket pedig a Vatikán nem venné komolyan figyelembe. Csakis formális bünper lefolytatásával és a pápa nyilvános elítélésével gondolja a szovjet meggyőződésének a Vatikán intrikáit.

A bünpert, az eddigi tervek szerint, Moszkvában a szovjet-főtörvényszék előtt tárgyalják. Amennyiben erre a tárgyalásra tényleg sor kerül, az egész világ figyelme Moszkva felé fog fordulni. Évszázadok óta ez lesz ugyanis az első eset, hogy a Vatikán fejét nyilvánosság előtt perbe fogják.

A szovjetet erre a lépésre kétségtelenül a vallásos parasztság és kispolgárság növekvő elégtelensége és méltatlankodása készítette. Már Budkievics prelátnak és társai perének tárgyalásánál kitért ez az elégtelenség, ami halálraítélésükkel a felháborodásig fokozódott. Oroszország több városában nyílt lázadás tört ki, tegnap már Moszkvában is veszedelmes felkelés jelei mutatkoztak. A jelentések szerint a városban külsőleg még nyugalom van, de a kolostorokban és zárdákban egymásután tartják az értekezleteket, gyűléseket és tiltakozó demonstrációkat.

A szovjet attól tart, hogy a papság gyűlölete a legközelebbi órákban már az utcákra tör ki. Ezért tegnap elrendelte, hogy a főváros helyőrsége éjjel-nappal fegyverben álljon. A szovjet el van határozva arra, hogy minden ellenforradalmi megmozdulását vérbefojt. Több letartóztatás történt, ami csak növeli az elkéseredést és közelebb viszi a gyűlöletet a kirobbanáshoz.

Az egyetem megnyitása előtt

Két párta szakadt a diákság. Az intranzigensek nem mennek előadásra. Angelescu miniszter karhatalommal fenyegetőzik. A rejtett numerusz klauzus

(Kolozsvár, április 15. Az Uj Kelet tudósítójától.) Hétfőn reggel újból megnyílnak az egyetem kapui, de meg teljesen bizonytalan: komoly tanulásra, tudományos munkásságra, vagy pedig újabb botrányokra, újabb antiszemita heccekre és zavargásokra. Bizonyos, hogy a diákság körében egyre többen vannak azok, akik békét és haladást akarnak, kérdés azonban, hogy lesz-e ezeknek elegendő erejük, hogy letörjék azokat az izgága rétegeket, melyek valóságilag aláássák az ország tekintélyét. Bizonyos az is, hogy a kormányt most már nem kötik le az alkotmány közteli harcok; s minden jel szerint teljes eréllyel készül rendet teremteni az egyetemeken. Most már az ország repulációjának kérdése, hogy van-e elég erélye és akarása a kormánynak a rend fentartására, a békeség biztosítására?

E nyílt kérdésre a hétfői nap adja meg a választ.

Az egyetemek és főiskolák diákkiküldöttjei ma este határoznak

Bukarestben további magatartásuk felett. Maga a diákság is teljes bizonytalanságban van s így Kolozsváron többnyire csak az ittlakó hallgatók vesznek részt a megnyitáson, a többiek otthon várják be: érdemes lesz-e bejönniük?

Bukaresti jelentés szerint a hét eleje óta folyó gyűlések során teljesen két részre oszlott a diákság. Az intranzigensek

most se akarnak engedni eredeti álláspontjukból

s nem hajlandók együtt tanulni a zsidó diákokkal. A másik, mérsékelt csoport, az előadások békés folytatásához ragaszkodik. Megállapodásra alig van kilátás.

Értesítésünk szerint

a hevesebb csoport, amennyiben a zsidó diákok mégis bejutnának az egyetemre, távol tartja magát az előadásoktól.

A kolozsvári diákság körében bizakodó a hangulat.

Általános az a meggyőződés, hogy a béke helyreáll s így nem kerül a félév elvesztésére sor. Minden egyetemi hallgató előtt kétségtelen ugyanis, hogyha újabb botrányok lennének, úgy az egyetem végleges bezárása elkerülhetetlen lesz s ez egyben a tanév elvesztését jelenti.

A kormány elrendelte, hogy az egyetemi városok főügyészei a hétfői nap eshetőségeire készen térjenek vissza husvéti szabadságukról. A minisztertanácsot keddre hívták össze s máris napirendre tűzték az egyetemi ügyet.

A diákok delegátusai tegnap megjelentek Angelescu közoktatásügyi miniszternél, aki kifejtette előttük, hogy az egyetem nem tűrhet politikai manifesztációkat és felhívta figyelmüket arra,

hogya az egyetem megnyitásánál a diákok újból erőszakot fognak alkalmazni, úgy szemben fogják magukat találni a közhatalom erejével.

A diákmozgalmak hatása alatt az ország rektorainak és dékánjainak még a mult decemberben megtartott egyik értekezlete elhatározta, hogy

az összes beiratkozásokat revízió alá veszik

annak megállapítására, hogy a hallgatók iratai rendben vannak-e? Azokról, kik a kívánt iratokat felmutatni nem tudják, minden egyetem táblázatot készít, melyet a közoktatásügyi minisztérium elé terjesztenek döntés céljából. Ugyancsak felterjesztik az Ukrajnából, Oroszországból és Galiciából beiratkozott diákok névjegyzékét is, akiket csak korlátozott számban vesznek fel a román egyetemekre.

A „Presa” című lap a numerusz klauzus burkolt formájának látja a felvételi vizsgák rendszerét is. A közoktatásügyi minisztérium informálása szerint ezeket a felvételi vizsgákat minden év októberében tartják meg. Azzal indokolják ezt az intézkedést, hogy a középiskolákból kikerült diákoknak nincs megfelelő előképzettségük, s így szükség

ségessé vált, hogy csak meghatározott számban, a legjobb képességű diákok folytathassák az egyetem tanulmányait.

Ebben a szellemben

a köznapokban rendelet jelenik meg, mely az egyetemi hallgatóság felvételét és fegyelmét szabályozza. A szabályzatot Anghelcsu miniszter több egyetemi tanárral már elkészítette.

Budapesten monarchista-perre készülnek,

amelyen IV. Károly utolsó hazatérésének legtitkosabb részleteit fogják felfedni. Hegedüs altábornagy és az „Uj Nemzedék” a bíróság előtt. Andrásyt, Rakovszkyt és Osztenburgot tanúnak idézték be

(Budapest, április 14. Az Uj Kelet tudósítójától.) A magyar fővárosban hosszú hónapok után ismét monarchista-perre készülnek. Ezúttal IV. Károly exkirály utolsó trónvisszaszerzési kísérletének eddig még

nyilvánosságra nem került legintimebb részleteit fogják felfedni.

Ezzel a perrel csak még jobban meg fog érné az a legitimista hangulat, amely a napokban megtartott koronázótevékenység gyászistentisztelettől a magyar főváros és egész Magyarország monarchista érzelmű lakosait elfogta.

Az új legitimista bünper legfőbb szereplője Hegedüs altábornagy, volt királyi hadsereg főparancsnok, de kivéle egyelőre még tanúzás címén

beidézték nevesebb monarchistákat: gróf Andrásyt Gyulát, Rakovszky Istvánt és Osztenburg Pált.

A per tulajdonképpen azzal fog kezdődni, hogy Hegedüs altábornagy becsületsértés miatt vádat emel az „Uj Nemzedék” ellen. Az „Uj Nemzedék”, amely tudvaleg a szabad királyválasztók lapja és legerősebb ellenzője a Habsburg-dinasztia visszaállításának, IV. Károly király Budapesten való utolsó megjelenésekor cikket közölt Hegedüs altábornagy magatartásáról és ebben a cikkben kifejezetten azzal gyanúsította meg az altábornagyot, hogy

IV. Károly szolgálatában áll és azon dolgozik, hogy az exkirály ismét uralomra kerüljön.

Hegedüs altábornagy ezért a cikkért feljelentette az „Uj Nemzedék”-et az ügyészségnél és kérte, hogy rágalmozás és becsületsértés miatt indítsanak ellene eljárást. Az „Uj Nemzedék”-et perbefogták és vád alá helyezték felelős szerkesztőjét, Cavallier Józsefet és egyik munkatársát, Berényi Sándort. A vád alá helyezett újságírók

kijelentették, hogy feltétlenül ragaszkodnak a tárgyalás megtartásához, mert

olyan adatok és okmányok vannak birtokukban IV. Károly legutolsó hazatérésének intimitásairól

és ezzel kapcsolatban egyes legitimista vezérek szerepéről, amiket a nemzet elé akarnak tárni. A hírlapírók éppen ezért a tárgyalás legteljesebb nyilvánosságát követelik.

A vádtanács, az újságírók kérésére, elhatározta, hogy a tárgyalásra beidézi Andrásy Gyula

Beszélgetés Florescu igazságügyminiszterrel, a nagyváradi ügyvédkongresszusról, a kistisztviselőkről és a sajtótörvényről

(Kolozsvár, ápr. 14. Az Uj Kelet tudósítójától.) Florescu igazságügyminiszter péntek délután hét órákor Nagyváradról jövet, feleségével Kolozsvárra érkezett. A miniszter ünnepélyes fogadtatás után a városba hajtatott és az Astoriában szállott meg. A miniszter pénteken senkit sem fogadott, szombaton délelőtt feleségével, kocsin megtekintette a várost, a déli órákban pedig az igazságügyi államtitkárságon megkezdte a kihallgatásokat. Fogadta a bírói kart, az ügyészség vezetőit és néhány magánfelet. Délután négy órákor még Astoriabelli lakásán jelentek meg azok, akik a délelőtti audiencián nem juthattak sorra. A hivatalos kihallgatások után Florescu miniszter fogadta az újságírókat, akikkel hosszabb ideig elbeszélgetett.

— Milyen impressziói voltak miniszter urnak a nagyváradi ügyvédkongresszuson? — kérdeztük.

— A legjobbak. Igazán nagyon meg voltam elégedve. Mondhatom, ezen a kongresszuson nagyon sokat közeledett egymáshoz Erdély és a regát. Az ügyvédség egységesítése befejezett tény. Jól esett hallanom, mennyire rokonszenvesen viselkedtek az ügyvédek a bírókkal szemben. De azért, éppen emiatt, egy kicsit igazságtalanok voltak. Azt vetették a kormány szemére, nem gondoskodik eléggé a bírákról. Ez tévedés. A bírák másodsorban kapnak ebben az évben fizetésemelést. Most, legújabbán, megkértszereztük a fizetésüket. A tisztviselők is harminc-negyvenszázalékos javítást kaptak.

— Kérem, miniszter ur — szölkünk — szeretnénk, ha az ügyvédek és bírák mellett az államnak egy másik, bár szabadfoglalkozású erkölcsi testületére: az újságírókra is gondólnának. A sajtótörvény —

— Erről még korai beszélni — vetette közbe a miniszter. — Az új alkotmánynak a sajtótörvényre vonatkozó szakaszához csak novemberben fogunk, a kodifikálás során, elérkezni. Azt hiszem,

gróft, Rakovszky István volt miniszterelnököt és Osztenburg Pál ezredest,

akik az exkirályt legutolsó trónvisszaszerzési kísérletében segítették,

a királynéval együtt a fővárosba hozták, miniszteri kinevezésüket tőle elfogadták és az egész kaland alatt a királyi pár mellett voltak.

A legújabb monarchista per az elsőnél is szenzációsabbnak ígérkezik, ezért az egész ország és ha tudomást szerez róla, bizonyára a külföld is a legnagyobb érdeklődéssel nézhet eléje.

elég teljesítmény a közigazgatási reform, ezt már teljesen letárgyaltuk.

A miniszter ezután még a kisebbségekről, a telekkönyvvezetőkéről és kisebb hivatalnokokról beszélt, akiknek a sorsát — mondotta Florescu — épúgy a szívén viseli a kormány, mint a magassabb tisztviselőkét. Erdélyben legutóbb nyolcvan telekkönyvvezetőt léptettek elő.

Beszélgetésünk a miniszterrel francia nyelven folyt. Az interjú végén a miniszter annak a reményének adott kifejezést, hogy ha legközelebb találkozunk, már románul beszélhetünk.

— Tanulunk, miniszter ur.

— Kell is — mondotta a miniszter — hidjek meg, sokkal könnyebb, mint a francia nyelv... Lássák, én már bizonyázkodtam a magyartanuláshoz. — És, hogy bizonyágot adja, magyarul bucsuzott: — Isten áldja!

Óriási pestisjárvány Indiában

Egy hónap alatt harminchatezerkilencszáz ember pusztult el pestisben

(Az Uj Kelet tudósítójától.) Jelentette már az Uj Kelet, hogy egész Indiában hónapok óta a legsúlyosabb járvány dühög: a pestis. A járvány az utolsó időben szédületes méreteket öltött és Bombayban, Kalkuttában, Singaporeban és Simlában naponta százával szedi áldozatait. A lakosság valóságos rémületben él, mert orvosok és gyógyszeres hiánya miatt szinte lehetetlen gátat vetni a féktelenül dühögő járvány pusztításainak. A körülmények megengedte minden óvintézkedés ellenére a legutóbbi statisztikai megállapítás szerint márciusban harminchatezerkilencszáz ember esett a járvány áldozatául. Az utóbbi napokban Indiában nagyobb városai a rémület képét mutatják. Még mindig igen sokan hordják magukban a gyilkos kórt és igen gyakran az utcán esnek össze az emberek. A pestis első tünete a heves hányinger és az utca népe sietve menekül, amint valamelyik embertársát hanyi látja.

A súlyos halálozási arányszám lehetetlenné teszi a hullák rendes eltemetését és a napokig temetetlenül fekvő holttestek megfertőzik a levegőt is. Természetes, hogy ez a körülmény hathatósan segíti a járvány terjedését.

A lakosság közt babonás hírek terjednek. A pestist Ganeska isten büntetésének mondják, aki azért bünteti a hindu népet, mert igen sokan elhagyták őseik szokását és az európai szokásoknak hódolnak. Singaporeban a buddhista templomok papjai napokig tartó imádkozásokkal, áldozatok bemutatásával engesztelik Ganeskát, aki tudvaleg a gátak és akadályok istene. A hindu politikai agitátorok a nép babonás félelmét az angol uralom elleni mozgalmakra használják fel.

Uton-utfélen híresztelik, hogy az istenség addig nem könyörül meg és a járvány ereje nem szűnik, amíg a hindu nép az angol igát le nem rázza magáról.

Ezek az izgatások termékeny és b talajra találnak az amúgy is angolokat gyűlöelő hinduknál és lehetséges, hogy a pestisjárvány további dühögése előbb-utóbb újabb lázadást fog kirobbantani.

Az angol gyarmatügyi minisztérium minden szükséges intézkedést megtett a járvány elfojtására. Angliából sok orvost és sok hajórakomány gyógyszerrel küldtek Indiába.

Markovits F. ékszerész!
Cluj—Kolozsvár, Vesseliényi-utca 20. sz.

Arany- és ezüst ékszerek, kinaezüst és ezüst dísz tárgyak választéka. Szolid és pontos kiszolgálás. Tört aranyat, ezüstöt, briliánt legmagasabb napi áron veszek.

1504

Lei

Kabát overcoatskelme 182.—
Csikos aljszövet 140.—
Gyapju szövetek minden színben 145.—
1-a Kelengye vászon 36.—

HELLER, WEISZ
ÉS
MOLNÁR
divatárúházában
Cluj—Kolozsvár, Cal. Reg. Ferd. 6

A legfinomabb tisztagyapjú kötő-harász, blousok és ruhák részébe

5 PÓS JENÓNÉL

Cluj, Piata Unirii 17 kaphatók

1438

Viszonteladóknek árkedvezményt adok

Rothmann Márton szabókellékek és Cluj, str. Matia (v. Mátyás kir.-utca) 2. sz. rövidáru raktára. Eladás nagyban és kicsinyben. Vidéki megrendeléseket postán eszközölök

ZSIDÓ KÖZÉLET

A mizrachista éra a nagyváradai hitközségben

Nuszbaum Sámuel lemondása

(Nagyvárad, ápr. 14. Az Uj Kelet tudósítójától.) A nagyváradai ortodox hitközségben évek óta dúló harcok érkeztek kifejlődésük: a hitközségi vezetőség a legutóbbi események hatása alatt, élén Nuszbaum Sámuel elnökkel, benyújtotta lemondását és az ügyeket csak a legközelebb összehívandó közgyűlésig viszi tovább. Az előjárásági ülés, amelyen a lemondás megtörtént, bővelkedett az érdekes és megható jelenetekben. Hü tükörképe volt a gyűlés annak a szomorú szétforgácsoltságnak, amely az utóbbi években egyre mélyebb sebeket ütött a zsidó közéletben. Nagyváradon annyira fajultak a dolgok, hogy — mint az Uj Kelet jelentette — a hitközség egyik alrabbiját aljas besugás folytán rövid időre letartóztatták. Ez az esemény érlelte meg Nuszbaum elnökben az elhatározást, hogy nem marad tovább a hitközség élén. Az előjárásági tagjainak hosszas kapacitálása sem tudta rábírni az elnököt elhatározásának megmásítására s ezért az előjárásági ülés lemondott.

Nuszbaum Sámuel lemondásával érdekes korszak zárul le a nagyváradai hitközség történetében. Egy termékeny, eredményekben és tanulságokban gazdag korszak. Három évvel ezelőtt került a mai vezetőség a hitközség élére, heves választási küzdelem után, amelyben a mizrachista-cionisták túlyomó többséggel győztek. Mindenki a legnagyobb várakozással nézett a mizrachista előjárásági működésére. Súlyos viszonyok és még súlyosabb párharcok között vette át a hitközséget Nuszbaum Sámuel. A hitközség igen zilált anyagi viszonyok között tengődött, a zsidó intézmények a legfájdalmasabb elhanyagoltság állapotában voltak. A mizrachista vezetőség mindenekelőtt a pénzügyi szanaláshoz kezdett s rövid idő alatt sikerült is egyensúlyba hozni a hitközség mérlegét. Nemcsak a régi adósságokat fizették ki, de tekintélyes megtakarításokat is értek el. Emellett azonban jelentős anyagi támogatással rendbehozták a zsidó intézményeket, épületeket és iskolákat s a hitközségi alkalmazottak fizetését a drágasághoz mért méltányossággal felemelték. Nuszbaum Sámuel előjárásága szerezte meg a nagyváradai hitközség részére az első nagyromániai nyilvános rabbiiskola jogát és nem rajta mulott, hogy a rabbiiskola még nem kezdte meg működését. A céltudatos és üdvös intézkedések hosszú sorát lehetne felsorolni, amelyek eredményeként a váradai nagyhitközség ma az ország egyik legrendezettebb anyagi viszonyokkal rendelkező hitközsége. Mindezt pedig a legsúlyosabb partvillongások között érték el, mert a zsoldoszat után sóvárgó ellenteltek egyetlen alkalmat sem mulasztottak el, hogy gáncsot vessenek a mizrachista előjárásági valóban értékes munkájának. Am hasztalan volt minden mesterkedés. Nuszbaum Sámuel korszakában álló, puritán és önfeláldozó egyénisége elnémitotta a gáncoskodókat és tiszteletet parancsolt a becsületes munkának. A most belépő vezetőség megmutatta, hogyan kell igazán pártatlansággal és az ügyszó illő szeretettel vezetni hitközséget.

A nemzeti érzelmi zsidóságnak őszinte elégtétele volt Nuszbaum Sámuel és a kitünő mizrachista előjárásági hároméves működése a nagyváradai hitközségben, bár egyben nagy veszteséget is jelentette. A nagyváradai mizrachista mozgalom legjobb erőit foglalta le a hitközségi munka, a hitközségi perpatvarok felőrlték a cionizmus legfáradhatatlanabb harcosait, anélkül, hogy a hitközségi intézményekben és iskolákban a zsidó nemzeti gondolat jelentősebb térhódítást ért volna el. A mizrachista előjárásági ugyanis valóban pártatlan volt és a hitközségből tényleg száműzte a politikát. Ez idézte elő azt, hogy míg a hitközségben nem jelentettek pozitív értéket a zsidó nemzeti mozgalomnak, addig a váradai mizrachizmus, legjobb erőinek másirányú lekötöttsége miatt, hanyatlásnak indult. Mély tanulságok rejlenek a váradai hitközségi hároméves mizrachista érájában. Revízió alá kell vennünk Herzl parancsát: „Errobert die Gemeinde-stuben.“ A cionistáknak ma annyi munkájuk és kötelességük van a Palesztina-ujjépítés és a nemzeti névelés terén, hogy a hitközségi ügyeket bátran átengedhetik azoknak, akik az egyetemes zsidó munkában résztvenni nem akarnak.

Biztosra vesszük, hogy Nuszbaum Sámuel és kitünő vezérkara, most, hogy megszabadul a hitközség apró és nagy gondjaitól, ismét visszatér a munkához, amelyet három év előtt félbehagyott és még nagyobb szeretettel és odaadással fogják felkarolni Palesztina ujjépítésének ügyét.

Tisztújítás a szatmári ort. hitközségben. Szatmárról jelenti tudósítónk: Az elmúlt husvét félünnepén folyt le Erdély egyik legnépesebb hitközségének, az itteni ort. zsidó hitközségnek két évenként ismétlődő tisztújítása. A választás külső megnyilvánulásaiban és jelentőségeiben is folytatása volt a két év előttié, amelyben — mint az Uj Kelet olvasói előtt ismeretes — két erős áramlat között történt meg az erőmérkőzés. Egyik oldalon a hitközség askenázi jellegéért és a hiányzó hitközségi intézmények kiépítéséért harcoló ugynevezett demokrata-blokk állott, míg vele szemben a hitközség vezetését magának

A francia lovasság továbbnyomul Németországba

Hamnnál átlépték a megszállott terület határát. Az „Intransigeant“ felszólította a francia kormányt, álljon elő tervével. Uj tárgyalás kezdődött Poincaré és Theunis között.

(London, ápr. 14. Az Uj Kelet tudósítójától.) Esseni távirat jelenti, hogy tegnap délután a francia lovasságok átlépték Hamnnál a megszállott terület határát és megkezdtek előnyomulást Németország belsejébe. Az előnyomuló csapatok szabályszerű menetoszlopjaikból állanak.

Egyidejűleg Párisban a „L'Intransigeant“ című lap esti kiadásában vezetőhelyen felszólítja a francia kormányt, tegyen határozott kijelentést Németországgal szemben követendő terveiről. A lap szemére veti a kormánynak, hogy amíg az egyik oldalon militarista eszközökkel dolgozik és — a jelek szerint — Németországot teljesen le akarja törni, a másik oldalon, Brüsszelben és a Quai d'Orsayn mindenféleképpen kísérletezik a békés megegyezésen. A lap azzal a felszólítással fejezi be cikkét, hogy a kormánynak legyen bátorsága megmondani:

elvesztette-e a ruhrvidéki játszmát és eredményekre szorult-e.

Politikai körökben valószínűnek tartják, hogy a kormány csakugyan engedményeket fog tenni. Ezt bizonyítja az a jelentés is, amely a Poincaré—Jasper—Theunis között megindult új tárgyalá-

követelő s mindinkább növekvő befolyású chászid-párt küzdött. A választáson, melyet mindkét irányban erőteljes agitáció előzött meg, túlyomóan az askenázi lista győzött. A chászid-párt, melynek számos vezető egyénisége így is visszakerült a vezetőségbe, nincsen beletörődve a választás eredményébe és petícióra készül. Az új vezetőség e hét folyamán megkezdte működését és bemutatkozott Grünwald Lázár főrabbinál, aki előtt a testületileg megjelent hitközségi vezetőség nevében id. Reiter Mór elnök hangsúlyozta, hogy az új képviselőtestület a hagyományos vallási szellemben óhajt működni. A megválasztottak névsora a következő: Elnök id. Reiter Mór, al-elnök Freund Chaim, főgondnok Mandelbaum Ede, gondnokok Spitz Ignác és Willinger Adolf, pénztárnok Markovits Salamon, ellenőr Grosz Zsigmond s kívülük 8 tanácsos, 18 képviselő, 3 póttag.

sokról számol be. A jelentés szerint a politikusok a következő irányelvek mellett akarják a jóvátéti kérdést megoldani:

1. A „c“ jelzésű bonban megállapított nyolcvankétmilliárd aranyárka-követelés jogát az antant tartozásainak fedezésére — az Egyesült-Államokra ruházzák át.

2. A „b“ jelzésű bonra a franciák és a belgák fentartják elsőbbségi jogukat.

3. Anglia igényeit a „c“ bonból elégitenék ki, az Egyesült-Államok és Anglia között létrejött megegyezés szerint.

Ennek a tervezetnek az alapján az antant tehát tulajdonképpen csak negyvenmilliárd aranyárkát követel Németországtól, amiáltal

jelentős közeledés történik közöttük és Rosenberg német külügyi államtitkár ma nap kifejtett felfogása között.

Az antatpolitikusok megállapodtak már abban is, hogy a francia csapatok a fizetés teljesítésének határideje alatt fokozatosan kivonulna a Ruhrvidékről. Addig is az egész megszállott területet a népszövetség ellenőrzése alá helyezik.

Végetért az országos ügyvédkongresszus

Az ilfovi ügyvédi kamara elnökének szenzációs pohárköszöntője a kisebbségekre

(Nagyvárad, április 14. Az Uj Kelet tudósítójától.) Tegnap este az ügyvédkongresszus befejezése után a kongresszus részvevői bankettet tartottak, amelyen a legelső pohárköszöntőt Dobrescu Demeter, az ilfovi ügyvédi kamara elnöke mondotta. Dobrescu beszédében megértő szeretettel mutatott a nemzeti kisebbségek felé. Ezeket mondotta:

— Bizonyára sokan ismerik a világhírű magyar írónak, Madáchnak örökéletű munkáját „Az ember tragédiáját“, amelynek a főhőse Adám megálmodja az emberiség harcait a boldogságért, látja a görög és a római demokrácia bukását, majd a francia forradalmat, amely vérbeful és álmából felébredve kétségbeesésében öngyilkosságot akar elkövetni. Végetes szándékától Éva szava tartja vissza: „Adám, apa lettél“. Az emberiség gyakran volt olyan helyzetben, mint Adám. Kétségbeesett küzdelmeinek meddő voltán és saját pusztulását óhajtotta. Jöttek azonban újra emberek, nagy és szent igazságokkal, eszmékkel és visszatartották az emberiséget az öngyilkosságtól. A mai kor legszentebb eszméi közül való az az eszme, hogy sem egy ember, sem egy nép nem uralkodhat a másik felett. Ma mi egy megnagyobbodott Romániában élünk, amelynek adottságai is megváltoztak és nekünk figyelembe kell vennünk a megváltozott helyzetet. Uralomra mások felett nem szabad történnünk. Jobban szeretek egy nemromán nemzetiségű de becsületes polgárt, mint egy nem becsületeset, ha az román vérből származik is.

— Joggal neveztek eddig bennünket kelet Belgiumának, de én úgy vélem, hogy

nekünk kelet Svájcának is kell lennünk. Meg kell szünnie minden nemzeti, vallási, vagy más különbségnek közöttünk. Össze kell mindannyiunknak fogunk az emberiség, az emberi kultúra egyetemes értékeinek megmentésére. Zárjuk le a multat, tekintünk egy egymásra, mint testvér a testvérré. Ne azt tekintjük, ami ma már csak a múlté, nézzünk a jövőbe, a jövő demokráciát akar megvalósítani minden ember, minden osztály és minden felekezet számára, különbségeket egyáltalán nem ismerünk. Minden becsületes népkisebbségi polgár egézségére írtam poharamat.

Dobrescu pohárköszöntője után Peter Julian prefektus, Lázár Anrély volt igazságügy-miniszter, majd Henriette Gavrilescu ügyvédnő, Bogdan Jonescu egyetemi tanár tartották beszédüket, méltatták az ügyvédkongresszus által elért eredményeket s megemlékeztek az ügyvédi kar jövő feladatairól.

A kolozsváriak közül Giorgiu János és Román Valér mondottak rövidebb pohárköszöntőt.

Dr. Kis Döme zárószavaival a bankett végetért. Florescu igazságügy-miniszter még a bankett előtt elutazott. Elutazása előtt dr. Kis Döméhez a következő levelet intézte:

Mélyen meghatva attól a forró fogadtatástól, amelyben a kongresszuson részesítettek és amely a kellemesebb emlékeim közé fog tartozni, kérem fogadja Ön és valamennyi kollégája legszívesebben és leghálásabb köszönetemet. A kongresszusi ünnep egész ragyogásának csak az az egy könnyű és muló árnyéka van, hogy sajnálatomra bár, de nem

vehetek részt a banketten, amely bezárta és befejezte az annyira kedvező auspiciumok mellett megindult testvéri egyesülést. A kongresszus alkalmával sürgős teendők hívják a központba és fájdalom, nem tudok már a banketten részt venni. Kérem tehát bocsássa meg és közölje a kollégákkal őszinte és forró jókívánságomat, hogy az önök hivatásbeli hazafias céljai megvalósíthatók legyenek.

Sport kötött- szövött Áruház

aradi kötött és kötött-szövött gyár lerakata

Kötött kabátok, svetterek,
kötött ruhák, harisnya és
keztü eredeti gyári árban
o o o kapható o o o

CLUJ, Wesselényi-utca 16. sz.

Mégis csak
a Szilágyi-Likörök
a legjobbak!

Lloyd 1556
1526

Róka, kelme, szőrmefestés
és vegytisztítás a legjobb
kivitelben a

„KRISTÁLY“-nál
Cluj. — Telefon 500.

Bővebb felvilágosítás az összes fiókokban.

Fiatal segéd

fűszerszakmában jártas

felvétetik

Lusztig és Nussbächer
cukorkaüzletében.

Kolozsvári Takarékos és Hitelbank Cluj

Piața Unirii

Telefon 1-62

9-79 és 4-10

átutalásokat a világ bármely
piacára legkülönlegesen teljesít

KUN MATYÁS FIA

1516

műköszörős,

képes, látszerész,

műszerész

Cluj, Galez Victoriei
(v. Kossuth Lajos-u.)

2

Borzalmas rablógyilkosság Mezőtelegden

A falu katolikus papját meggyilkolták. Ölgánykaravánt gyanúsítanak a gyilkossággal. Megindult a nyomozás

(Mezőtelegd, apr. 14. Az Uj Kelet kiküldött tudósítójától.) Az elmúlt éjszaka borzalmas gyilkosság történt Mezőtelegden. Eddig ismeretlen tettesek kegyetlen bestialitással gyilkolták meg a falu köztisztviselőjében álló katolikus lelkészét, Besszer Hugót. A gyilkosságot a falu harangozója fedezte fel a kora reggeli órákban és azonnal jelentette az esetet a hatóságoknak. Az ügyészség azonban csak délután négy órakor szállt ki a helyszínre, addig csak Dr. Filippi községi orvos volt a halottnál.

A helyszíni szemle

A Nagyváradról kiszállott ügyészi bizottság azonnal megkezdte munkáját. A helyszínen borzalmas látvány tárult eléjük. A szobában nagy rendtelenség volt, dunnák és ruhaneműk szanaszét hevertek, az éjjeliszekrény márványlapja kettétörve feküdt a földön.

A pap könyvei a legnagyobb összevisszaságban hanyódtak a szobában. A súlyos tölgyfai asztal fedőlapját feltörték. Minden jel arra mutat, hogy a tettesek a pap pénzét keresték.

Az áldozat a szoba közepén a földön feküdt. Fején hatalmas seb tátongott, mellette a fal és az éjjeliszekrény vérről volt tele. A ruhaszekrény mellett egy hatalmas fadorong, az ablak mellett pedig egy jókora vasdorong állott, mindkettőn vérvonások láthatók. A tettesek ügylésznek ezekkel a dorongokkal végeztek áldozatukkal. A hatalmas termetű pap összekötött tenyerében véres hajfűrtöt találtak, ami arra mutat, hogy a borzalmas gyilkosságot igen erős élet-halál küzdelem előzte meg.

Ki a tettes?

A bevezetett vizsgálat megállapította, hogy a gyilkosságot a helyzettel ismerős emberek követték

A kormány gazdasági politikája ellen.

Jelentettük már, hogy az egyesült ellenzék vasárnap tartja első nagygyűlését Bukarestben. Értesüléseink szerint a gyűlésen Maniu Gyula, Mihalache, Popovici és Filipescu fognak beszédet tartani. Az egyesült ellenzék kormányelleni akciójának egyik vezetője a „Lupta“ mai számában nyilatkozik az ellenzék terveiről és kijelentette, hogy az egyesült ellenzék készen áll a harcra, hogy az egyesült ellenzék ellen a kormány ellen. Az alkotmány megsavazása és kihirdetése — mondotta — nem törölheti el a kormány bűneit és nem adhatja meg a jelenlegi parlamentnek azt az erkölcsi tökéletet, amelyre egy komoly törvényhozó testületnek szüksége van. A jelenlegi rezsim gazdasági rendelkezéseivel a liberális tökélet szolgálja és így sikerült rövid idő alatt hihetetlen drágaságot elérnie. Az egyesült ellenzéknek harcával az is a célja, hogy a lakosság minden rétege számára megélhetési lehetőséget biztosítson. Természetes, hogy az ellenzék a parlamenten belül is tovább fogja folytatni a megkezdett harcot. Ahogyan — sajnos eredménytelenül — megkísérelték meggyőzni az alkotmányjavaslat megsavazását, épúgy harcolni fogunk a parlament megnyitása után tárgyalásra kerülő különleges törvények megsavazása ellen. Az a tény azonban, hogy részt veszünk az új törvényjavaslat tárgyalásaiban, korántsem jelenti azt, hogy elismerjük a kormány és a jelenlegi parlament törvényességét, amint azt a nagy tömegek sem ismerik el. Tudvalevő ugyanis, hogy Bukarestben igen sokan megtagadták az új adóbevallási iv kitöltését.

A török gyermekeket nem akarják franciára tanítani. Kostantinápolyból jelentik: A török kormány a török iskolában a francia órák csökkentését rendelte el. Eszerint az elemi iskolákban teljesen megszüntetik a francia órákat, a magasabb iskolában pedig felére redukálták a francia nyelvű órák eddigi számát. Valószínű, hogy az intézkedést a francia közvélemény ellenséges magatartása miatt retorzióképpen rendelték el.

* Legújabb divat szerinti ruhák Lukács uri divatszalonjában készülnek Wesselényi-u. 20. I-ső emelet. Szolid és pontos kiszolgálás.

el. A gyilkosok gyémánttal kivágták az egyik üvegtáblát, azon keresztül kinyitották az ablak závarját, így jutottak be a szobába. A gyilkossággal egy cigánykaravánt gyanúsítanak. A gyilkosságot megelőző napokon egy cigányasszony és egy cigánysíhede kétzer is jártak a paróchián. Első ízben keresztelés ürügye alatt keresték a papot, másodszer pedig ócskaruhákat akartak venni. Valószínűleg ekkor néztek körül a helyszínen. Az ügyészség teljes apparátussal nyomoz a tettesek után.

Mit mondanak a tanuk?

Munkatársunk beszélgetést folytatott a lelkész gazdasszonyával és a község harangozójával, akik a gyilkosságot felfedezték. Bodnár Hermin a pap gazdasszonya ezeket mondta a gyilkosság körülményéről:

— Éjjel borzalmas sikoltozásra ébredtünk. Felriadtam és figyelni kezdtem. A sikoltás a tisztelendő ur szobájából jött és megdöbbenve ismerem rá a gazdám hangjára. Sejtettem, hogy valami rendkívüli történik, mocani sem mertem. Felköltöttem a velem egy szobában alvó Benecky Juliska tizéves leánykát és vele együtt mozdulatlanul várunk be a pirkadást. Amint megláttam a harangozót, azonnal behívtam, ő azután benyitott a tisztelendő ur szobájába.

A harangozó elmondja, hogy amint belépett a szobába, észrevette a pap holttestét a földön. A szobát olyan állapotban találta, ahogyan azt a kiszállított vizsgálóbizottság is látta. A talu lakosságában óriási megdöbbenést keltett a kegyetlen gyilkosság, annál is inkább, mert a papot az egész falu szerette.

PALESZTINA-MUNKA

Uj hajójáratok Konstanca és Palesztina között

Uj menstrend — uj jegyárak

(Kolozsvár, április 14. Az Uj Kelet tudósítójától.) A „Serviciul Maritim Roman“ állami hajós társaság most állapította meg új, keleti hajóforgalmának rendjét. Junius 1-től kezdve szombat minden elsőjén rendes hajójárat lesz Jaffán keresztül.

A postahajók 2-án Konstantinápolyba érkeznek, ahonnan még aznap továbbhaladnak, hogy 5-én este érkeznek meg Jaffába. Visszafelé Jaffából junius 12-től minden hónap 12-én indul postahajó és 18-án érkezik meg Konstancaiba.

A hajókon három osztály van, melynek díjai Konstanca—Jaffa között a következők:

I. külön osztály	16.000
I. osztály	12.800
II. osztály	6.400
III. osztály	2.800

lej. Jaffától Konstancaig már egyiptomi fontba kell a viteldíjat megfizetni és pedig a fenti osztályokra 25, 20, 10 és 4 egyiptomi lírát. Az elsőosztályú jegy árában az élelmezés is benne van. A luxuskabinokért 25 százalékos pótdíjat kell fizetni.

Még sehol és soha

nem voltak kaphatók
készen olyan kitéző

öltönyök,
felöltők,

1433
fiuruhák,

mint most

KATZ és MENDEL

cégnél Cluj, Fótér 10. szám.

Szövetek nagy választékban.

VÁSÁROLJON A TERMELŐNÉL!

EREDETI GYÁRI ÁRAK!

GYAPJUIPAR R.-T.

SAJÁT GYÁRTMÁNYU GYAPJUSZÖVETEK.

KOSSUTH LAJOS-UTCA 24.

Lloyd 1914
1461

HIREK

Uj Kelet az egyetemes erdelyi és bansági zsidóság napilapja.
Előfizetési árak: Egy hónapra 45 lei, negyedévre 130 lei, félévre 240 lei, egész évre 450 lei.
Uj Kelet cikkeinek utánnomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.
Főszerkesztő: Marlon Ernő dr.

Az Uj Kelet olvasóihoz

Amióta lapunk ujult erővel fölvetta a küzdelmet az erdelyi zsidó nép érdekeinek szolgálatáért, nem mulasztottunk el egyetlen alkalmat sem, hogy az egységes front életbevágóan fontos momentumára rámutassunk. Az erdelyi zsidó közélet számtalan tényezője egymástól csatlakoztak és csatlakoztak a zsidóság egységéhez, az együttes munkálkodás és közös védekezés alapeszméjéhez, mert csak az egységes front, az együttes munkálkodás és közös védekezés mentheti meg népünk összességét minden eshetőségei ellen. Ennek az egységes frontnak egyik nagyhorderejű eszköze, az általános közérdeknek egyetlen védőpajzsa, a jelenlegi napokban: az erdelyi zsidó nép egyetlen szervezete, az Uj Kelet. De az egységes front nemcsak akkor fog igazán testet ölteni, ha minden egyes zsidó át fogja érezni ennek szükségességét és ebben a lelki átérésben a magáénak fogja érezni minden kulturintézményt, mely a zsidó közösség érdekében működik. Ha minden zsidó át fogja érezni azt, hogy az Uj Kelet az ő lapja, éppen azért, mert a zsidó közösség szervezete, akkor és csak akkor fogjuk elérni azt a pontot, melyen állva elmondhatjuk, hogy „minden erdelyi zsidó az Uj Keletért, az Uj Kelet minden erdelyi zsidóért!” Zsidók! Legyetek elő az Uj Keletre és gyűjtsetek előlapunknak, mert minden egyes új előfizető az Uj Keletet erősíti, az Uj Kelet erőssége pedig az erdelyi zsidó nép, a ti magatok erőssége.

— **Május elsején nyitják meg a parlamentet.** Bukarestből jelentik: A parlament új ülésszakát, a kormány határozata szerint, május elsején nyitják meg. A parlamenti szünet megszüntetése, amit a szokástól eltérően, királyi rendelettel nélkül rendeltek el, a készülő új törvénytervezetek kidolgozása miatt volt szükség.

— **Curzon lesz az új angol miniszterelnök.** Párisból jelentik: Bonar Law angol miniszterelnök betegsége miatt valószínűleg lemond. Az új kormányt hír szerint Lord Curzon fogja megalkotni.

— **Kereskedők és iparosok panaszküldésége Florescu miniszternél.** Állandóan fogadjuk a kereskedőknek és iparosoknak az uszoraország ellen emelt panaszait és sérelmeivel. A kisebb kihágás, ha rosszakaratú feljelentés alapú történet, alkalmas arra, hogy egzisztenciáikat veszélyeztesse. Elég ha egy árucikket néhány banidragábbban számít fel a kereskedő, hogy a legnagyobb hatósági vegzaturáknak tegyék ki. Az uszoraország kebelében a kereskedők testületének egy tagja is működik, de ennek a szerepe teljesen statizellégű, mert amugy is leszavazzák. Vannak olyan ítéletek, amelyek felett a kereskedők mosogognának, ha nem éppen az ő rovásukra menne a jog. Megtörtént több esetben, hogy a feljelentő maga a — közzéadó, aki természetesen a vádat nem látja a megfelelő tárgyilagossággal képviselni. A bizonyításnak alig van helye, a tárgyalás olyan gyorsan perog le, hogy némelykor a bepanaszolt kereskedő csak azt a kérdést hallja: akar-e felelni, vagy sem? Nemesgyszer történt, hogy első intézkedésül évek óta tiszteleggel működő kereskedőnél a maximumot alkalmazzák. A kereskedők Florescu miniszternek Kolozsváron való időzését használták fel, hogy az uszoraországi elleni sérelmeiket elpanaszolják. Egy küldöttség Negrutiu marai elnök vezetése alatt a miniszter elé járult. Schwarz Jakab, Ilea János, Blaga Aurél, Aldica János, Bindea és Vécsey kereskedők szombaton délután hat órákor jelentek meg a miniszter előtt. Kamarara elnöke előadta a kereskedők és iparosok sérelmeit és memorandumot nyújtott át a miniszternek. A miniszter kijelentette, hogy meg fogja vizsgálni a sérelmeket és teljesen indokoltnak tartja, hogy közgazdasági életünk e két fontos rétegét, a kereskedelmet és ipart ok nélkül ne zaklassák. Ebben kívánatosnak tartja, hogy a selejtes elemeket maga a becsületes kereskedelem távolítsa el a kebeléből. Mindenképpen azon lesz, hogy a kéré-

désben rendezőjének a dolgok. Belátja, hogy kisebb természetű kihágásokat nagy büntetéssel meg-megtorolni igazságtalanság, viszont visszaeső kihágások esetén példát kell statuálni. A küldöttség köszönettel tudomásul vette a miniszter válaszát. A miniszter ezután melegen érdeklődött a kolozsvári kereskedők és iparosok helyzete felől és fölőrai beszélgetés után szívélyesen elbucszott a küldöttségtől.

— **A nagyváradai mészárosok a maximális árak felfüggesztését kérik.** Nagyváradai tudósítónk jelenti: A prefektus tegnap délelőtt fogadta a mészárosok küldöttségét, akik a maximális árak felfüggesztését kérték. Rámutattak arra a kényszerhelyzetre, amit a maximálisok az iparban és kereskedelemben létrehozhatnak és egyben biztosították arról a prefektust, hogy a szabadverseny helyreállítása, ha nem is most, de a közeljövőben az árak csökkentését fogja eredményezni.

— **Foch tábornagy lengyel marsall.** Varsóból jelentik: A lengyel köztársasági elnök elhatározta, hogy Foch tábornagyot a lengyel hadsereg marsalljává nevezi ki. Legközelebbi látogatása alkalmával átnyújtják neki a marsallbotot.

— **Megdrágul a gyufa.** Bukarestből jelentik: A jövedéki igazgatóság elhatározta, hogy a skatulya gyufa árát 75 banira emeli fel, ezzel szemben a Cavalla-cigaretta árát tíz darabonként 5 leiről 4 leire szállították.

— **Kolozsvár lisztellátása.** A város lisztellátása ügyében Kolozsvár malomtulajdonosai ma szűkebbkörű értekezletet tartottak. Az értekezleten megjelent Nicolescu Vlascu, a Malomszövetség vezértitkára, a kolozsvári lisztgyékek megvizsgálására küldött ki a liszt- és kenyérhivatal, amelynek egyébként a vezértitkár is egyik tagja. Nicolescu Vlascu meglátogatta Stefanescu prefektust, akinél később a malomtulajdonosok is tisztelegtek. Vasárnap délelőtt megbeszéltek a városall való szerződés feltételeit, amit a prefektus hétfőn a mészárosok memorandumával egyetemben Bukarestbe visz. A mészárosok emlékiratukban a szabadversenyt követelik, vagy pedig, hogy az élőhús árak is maximumossá legyenek. Ha ez nem lenne keresztülvihető, akkor arra kérik a kormányt, hogy kéthetenként állapítsák meg a húsarakat olyan bizottság útján, amelyben az összes érdekeltek egyaránt képviselve vannak.

— **Egységesítik a földmives iskolákat.** Bukarestből jelentik: Minthogy a csatolt területek földmívelésügyi vezérigazgatóságait felszaltták, a földmívelésügyi minisztérium elrendelte a csatolt területek földmives iskoláinak a régi regátbeliekkel való egyesítését. Ezeknek az iskoláknak a jövedelmei ezután közvetlenül a földmívelésügyi miniszterhez folynak be, a földmívelésügyi miniszter gondoskodik az iskola kiadásairól is. A csernovitzi, kolozsvári és kisenevi földmívelésügyi inspektorok hatásköre ugyanaz lesz, mint a minisztérium igazgatóié.

— **Halálra ítélték Prágában egy rablógyilkost.** A prágai esküdtbírósg tegnap vonta felelősségre Petricsek József asztalost, akit az ügyészség rablógyilkossággal és lopással vádolt. A vádlott elmondotta, hogy megismerkedett Pelz Teréz harminckétéves leánnyal és tőle, bár nős volt, sehogysem tudott megszabadulni. Október 17-én Klanovitba csalta az erdőbe. A leány csókolni kezdte, mire ő zsebéből egy kötelet húzott elő és azt mondotta a leánynak, megfojtja, ha nem hagyja el. A leány erre azt felelte: „Csinálj velem amit akarsz!” A vádlott erre a leány nyakára dobta a kötelet és fojtogatni kezdte. Mikor élettelenül elterült, felakasztotta egy fára és zsebébe egy hamis levelet tett, amely szerint a leányt Horák Franciskának hívják és boldogtalan szerelem miatt lett öngyilkos. A vádlott a halott leánytól egy kilenc ezer koronás takarékkönyvet is elvitt. Másnap fölvetta a pénzt a banktól. Az esküdtek a késő éjjeli órákban bűnösnek mondták ki Petricsek rablógyilkosság és lopás büntetésében. Az esküdtek verdiktje alapján a gyilkost kötélt általi halálra ítélték. Petricsek az ítélet kihirdetésékor súlyos idegromamot kapott.

— **Lord Carnernon munkatársa is megbetegedett.** Alexandriából jelentik: Mr. Carter egyiptológus, Lord Carnernon munkatársa, aki a lorddal együtt először hatolt be Tutankhamen fáraó sírjába, súlyos idegromamot kapott.

— **Gróf Széchenyi nagyváradai püspök fölmondott tisztviselőinek.** Nagyváradai tudósítónk jelenti: Az elmúlt napokban kellemetlen meglepetés érte a nagyváradai püspökség tisztviselőit. Gróf Széchenyi katolikus püspök fölmondott összes tisztviselőinek. Indokul azt hozta föl, hogy a gróf-reform következtében a püspökség jövedelmeit elveszítette és így nem képes a jövőben több tisztviselőjének egzisztenciát biztosítani.

— **Tűz egy regáti kolostorban.** Bukarestből jelentik: A Bukarest közelében levő maici kolostorban nagy tűz ütött ki. A bukaresti tűzoltóságot segítségül hívták.

— **Megsemmisítettek ezeröttszáz személyazonossági igazolványt.** A személyazonossági igazolványok felülvizsgálása során a kolozsvári rendőrség bejelentőhivatalának főnöke, Michnea kapitány ezeröttszáz személyazonossági igazolványt semmisített meg. A megsemmisítés legtöbb esetben azért történt, mert a jelentkezőknek nem volt engedélyük a Kolozsváron való tartózkodásra. Michnea kapitány kijelentése szerint mindazokat, akiknek az igazolványát megsemmisítették, ki fogják utasítani a város területéről.

— **Radoslavov Oroszország háborús szerepéről.** Párisból jelentik: Az életfogytiglani börtönrre ítélt volt bolgár miniszterelnök, ki jelenleg Berlinben él, az elmúlt napokban nyilatkozott a „Matin“ szerkesztője előtt a bolgár ítéletről. Emlékiratairól szólva kijelentette, hogy az fontos okmányokat fog tartalmazni, amelyek Oroszország szerepét leplezik le. Szerinte nagyrésztben Oroszország felelős azért, hogy Bulgária szerepet vállalt a háborúban, mert Oroszország elhagyta Bulgáriát és segítette a szerbeket. Arra a kérdésre, igaz-e az, hogy az antanttól függött, vajjon Bulgária megtartja-e semlegességét, kijelentette Radoslavov, hogy az esetben, ha az antant teljesítette volna Bulgáriának Macedóniára vonatkozó igényeit, Bulgária hajlandó lett volna Konstantinápoly ellen vonulni.

— **Visszaélések az ilfovi pénzügyigazgatóságon.** Bukarestből jelentik: A pénzügyminiszter elhatározta, hogy vizsgálatot indít az ilfovi pénzügyigazgatóság ellen, amelynek nagy szabálytalanságoknak jöttek a nyomára. Valószínűleg az ügyészség is nyomozást fog indítani.

— **Házasság.** Lázár Terike (Oradea-Mare) Salamon Salamon (Cluj) folyó hó 17-én tartják esküvőjüket Oradea-Maren. Minden külön értesítés helyett.

— **Verekedés egy liberális bank közgyűlésén.** Temesvárról jelentik: Gataában, egy kis bánáti községben közgyűlést tartott egy liberális bank ottani fiókja Raumreanu liberális képviselő vezetése alatt. A közgyűlésen egy fátalep létesítéséről tárgyaltak. A gyűlés folyamán egyre kiéleződött az ellentét az elnökség és a részvényesek között. Különösen Ilie Nedelcu volt elégedetlen az elnökség terveivel. Egy felszólalásában erősebb hangon kezdte az elnökséget kritizálni, mire Catana tanító és a vezetőség több tagja neki ugrottak és pár perc alatt alaposan összeverték. A verekedés rendezői ellen a vizsgálat megindult.

— **Öngyilkos egyetemi tanárség.** Budapesti tudósítónk jelenti: Balkányi Balogh László egyetemi tanárség az elmúlt éjszaka a törvényeségi bonctani intézet igazgatósági szobájában öngyilkossági szándékkal kinyitotta a gázcsapot. Az öngyilkosságot Peuker Mihály egyetemi tanárség későn vette észre, amikor már csak a beállott halált állapíthatta meg. Az öngyilkos hátrahagyott levelei arra engednek következtetni, hogy Balogh László nagyfokú üldözési mániában szenvedett és ezért követte el végzetes tettetét.

— **Letartóztatott marosvásárhelyi gyógyszerhamisítók.** Bukarestből jelentik: A rendőrség letartóztatta Meduna Béla és Leonida Siara marosvásárhelyi droguistákat, akik hamis gyógyszereket akartak forgalomba hozni. A két droguista „Bayer“ csomagolású tebromint és amidopirint kinyaltak eladásra. A vegyvizsgálatnál azonban kiderült, hogy a tebromin közönséges calcium carbonicum, az amidopirin helyett antifebrint áruáltak. A két droguistától két hamisított gyógyszerrel teli bördönt koboztak el.

* **Megnyílt Hirsch Antal uri divatszalonja Cluj.** Ferencz József-ut 115 sz. alatt. Szövetekben dus választék, olcsó árak, szolid és pontos kiszolgálás.

* **Hajmási Péter,** Hajmási Pál, Szilágyi Triple Sec-et igyál.

KÖZGAZDASÁG

Egy héttel meghosszabbítják az adóvallomási iver benyújtását

Az első intézkedés hétfő estig szól. A kereskedők és iparosok vallomási iver

(Bukarest, április 14. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az adóvallomási iver benyújtása, a határ idő közelségének ellenére, nagyon lassan halad. A kormánynak elhatározott szándéka, hogy ezt az ügyet nem engedje halogatni és éppen ezért hivatalosan a benyújtás határidejének meghosszabbításáról csupán annyit közölt, hogy a vallomásokat még hétfő estig elfogadják.

A kormány az összes pénzügyi vezérigazgatóságoknak, így a kolozsvárnak is elküldötte azt a táviratot, amelyben az adóvallomási iver benyújtását egyelőre hétfőig meghosszabbítja. Egyben a pénzügyi kormány arra utasítja a vezérigazgatóságot, küldjön ki pénzügyi főtisztviselőket, hogy ezek az iver kiállításánál a közönség — főképp kereskedők és iparosok — segítségére legyenek.

Az „Indreptarea” értesítése szerint a pénzügyminiszter április 16-án rendeletet ad ki, amelyben az adóiver benyújtását nyolc napra elhalasztja. A kormánynak ez a halasztási elhatározása összefügg egyrészt azzal, hogy a regátban, de főképp Bukarestben nem áll elég blanketta az

adózo rendelkezésére, másrészt most már ki akarja erőszakolni az adóiver minél gyorsabb benyújtását. Egy-két napi késést — abban az esetben, ha a késés mögött nem volt eltitkolási szándék — a hatóságok úgy bírálják el, mint az idejében beérkezetteket, azonban ajánlatos, hogy az adózók az iver benyújtásával siessenek.

A kolozsvári kereskedelmi és iparkamara helyiségében Georgescu pénzügyi adminisztrátor vezetésével hétfőn és a következő napokon alkalmi bizottság fog működni, amely a kereskedők és iparosok adóvallomásait tölti ki. A bizottságban az eljárás megkönnyítése céljából a pénzügyi reszort néhány berendelt tisztviselője is dolgozni fog, vagy pedig felvilágosításokkal szolgál a feleknek. A pénzügyminiszter elutasított Bukarestből, hogy az ország különböző városaiban ellenőrizze az adóhivatalok munkáját.

Bukarest, ápr. 14. A pénzügyminiszter megengedte, hogy az egyes részvénytársaságok jövedelmi adóvallomásukat csak mérlegük elkészítése után legyenek kötelesek benyújtani.

Megindul a talpfa-export

Az alkalmi szindikátus adja ki a permiszket. Négy-százmillió értékű talpfa kerül most kiszállításra (Arad, április 14. Az Uj Kelet tudósítójától.) Beszámoltunk már arról, hogy a CFR. vezérigazgatósága és az Erdélyrészi Faegyesület elnöke között létrejött megállapodás szerint az erdélyi fatermelők hatszázezer vicinális-talpfa kiszállítására kaptak engedélyt. Az aradi körzeti gyűléssel kapcsolatosan a talpfa kivitelének ügye nagy lépéssel haladt előre, amennyiben megegyezés jött létre az alkalmi keményfa-szindikátus működésére nézve.

Ez a szindikátus — természetesen az Erdélyrészi Faegyesülete égisze alatt — fogja lebonyolítani, úgy a CFR. ellátását, mint a kivitelét is. A kivitelben így csak azok a termelők részesülhetnek, akik a Faegyesület tagjai s így annak erkölcsi védelme, de egyben felelőssége alatt állnak. Ez tette lehetővé, hogy a kormány már is engedélyt adott az exportra szánt vicinális talpfa-készlet huszonöt százalékának azonnali kivitelére.

A szindikátus élén Groza Péter dr. központi elnök áll, vezetője pedig Karpf Márton, a nagyváradi körzeti titkára. A szindikátus központi irodája Nagyváradon lesz. Az első 25 százalék kivitelének szétosztása már meg is történt. Mintegy négyszáz millió lejt reprezentál ennek a kiviendő mennyiségnek az értéke. Tekintettel a mostani kedvező konjunktúrára, minden remény meg van arra, hogy a szállítások lebonyolítása a leggyorsabban megtörténik s ez a négyszázmillió lejt visszakerül az országba, ami különösen fatermelésünkre, de valutánkra általában jótékony hatással lesz.

Az exportra kijelölt vállalatok száma meghaladja a negyvenet. Különös gondoskodás történt arról, hogy a kisebb termelők megfelelő arányban részesedjenek, úgy hogy sikerült ezek részesedését a tervezett 20 200 vicinális talpfáról 40.200-ra leemelni.

Ezzel az erdélyi és bánági fatermelésnek egyik legnagyobb problémája valamennyire, legalább ideiglenesen nyugvópontra jutott. Ez azonban korántsem jelenti azt, hogy más irányból újabb és újabb támadások ne érnek fatermelésünket. Egy újabb rendelet a diófa kivitelét teljesen eltiltotta, a kőris-, szil-, javor- és juharfaexportját pedig külön miniszteri engedélyhez kötötte. A rendelet ellen az Erdélyrészi Faegyesület már tiltakozott is.

A kolozsvári fások értekezlete. A Faegyesület kolozsvári helyicsoportja hétfőn délután öt óraker ülést tart. Ezen az ülésen előkészítik a huszonegyedik erdélyrészi, ugyisintén a huszonkettedik országos faegyesületi gyűlésen benyújtandó javaslatokat és körvonalozni fogják a kolozsváriak álláspontját. A helyicsoport mindenképpen a vidék némely városában mutatkozó decentralizációs törekvés ellen fog állást foglalni és rá fog világítani azokra a következményekre, amelyek egy széjjelzési folyamat után elkerülhetetlenek. A

szövetségnek meg kell ezt mindenképpen akadályozni, nehogy azon a fejlődési vonalon, amelyen az erdélyi és bánági ipar haladt, visszaesés mutatkozzon. Az eddigi tapasztalat megmutatta, hogy nagy gazdaságpolitikai kérdésekben csakis a központosítás megfelelő hiánya miatt nem lehetett sok problémát megoldani. A tárgysorozat felőli továbbá a választott bíróság szervezeti szabályzatának módosítását, amelynek az a lényege, hogy minden szakma az általa kiválasztott bíróból a többi helyi szervezetekkel együtt egy-egy listát állítson össze, úgy hogy az a választott bíróság szakszerűségét biztosítsa. Meg kell keresni a módot arra is, hogy a bíraskodás minél olcsóbbá tétessék. Ezzel az előterjesztéssel egyébként a brassói közgyűlés is foglalkozni kíván. Foglalkozni fog még a rakterületek felmondásának kérdésével is. A CFR. vezérigazgatóságának ez a váratlan intézkedése különösen a szamosvölgyi vállalatoknál sérelmes, mint hogy ezek a vállalatok a kijelölt és nekik szerződésileg biztosított rakterületeken óriási mennyiségű anyagot halmoztak fel és képtelenek a CFR. azon kívánságának, hogy kötleivel nélkül elszállítsák, eleget tenni.

Lejt nem szabad kivinni az országból. Az utóállamokba, vagy más külföldre utazók érdeklődésére jelenthetjük, hogy a határnál a lej kivitelére vonatkozólag megszigorították a vizsgálatot. Lejt nem szabad kivinni. Ezzel szemben osztrák vagy magyar koronát, német vagy lengyel márkát korlátlan mennyiségben lehet kivinni az ország területéről. Nemes valuták husz angol font, ezer francia frank, vagy száz dollár összegig vihetők ki. A pénzügyminiszter külön engedélyvel egészen ötven fontig vagy annak nemzetközi ellenértékéig terjedő összegeket lehet kivinni, nagyobb mennyiségeket azonban csak csekk vagy hitellel útján.

A temesvári tőzsde ügye. Temesvárról jelentik: A kereskedelmi és iparkamara azzal a kéréssel fordult az illetékes minisztériumhoz, adjanak engedélyt a temesvári tőzsde további működésére. A tőzsde igen nagy fontossággal bír a Bánág gazdasági életében és szerzett jogát megvonni nem lehet. Ezt a kérést egy bizottság adta elő Sassu miniszternek, aki G. Jorga kereskedelmi felügyelőt bizta meg a kérdés tanulmányozásával. Jorga ma megérkezett Temesvárra s tárgyalást folytatott a tőzsde elnökségével.

A „Resica Rt.” új részvényei. A Monitorul Oficialban — amint megirtuk — megjelent a kormány engedélye a Resica Rt. sok part felvert tőkeemelésére. A Resica Rt. vezérigazgatósága elfogadta a kormány feltételeit és az új részvények jegyzésének határidejéül május 5.—10-ikét jelölte ki. Április 16-ától megkezdik az első és második kibocsátás részvények lebélyegzését.

Ki lesz a bánági kamara elnöke? Temesvári tudósítónk jelenti: A múlt év végén Baader Henrik, a temesvári kereskedelmi és iparkamara elnöke lemondott. Azóta az elnöki szék betöltetlen.

A kamara elnökének választását nemsokára a tanács ülés keretében meg fogják ejteni. A kamara jelenleg Oprea János, a Timisiana takarékpénztár r. t. vezérigazgatója, akinek nem lesz ellenjelöltje.

Az UGIR közgyűlése. Bukarestből jelentik: Az ország legnagyobb ipari szövetsége, az UGIR csütörtökön, április 19-én gyűlést tart, amelyre erdélyi ipari és kereskedelmi közületek részéről Dr. Groza volt miniszter és Dr. Bözörményi Munkaadók Szövetségének titkára fog megjelenni.

A Sfatul piaci árusok szaksztyája április hó 22-én d. e. 11 óraker a Sfatul helyiségében (Str. J. Maniu 1.) rendes közgyűlést tart. A rend: vezetőség választása, uszorabirósági események felvételének megjelenését kéri az Elnökség.

* Az Erdélyrészi Faegyesület közgyűlése. Meghívó. Az Erdélyrészi Faegyesület alapszabályának 17. §-a értelmében van szerencsénk tagjaink a folyó év április hó 21-én, szombaton délután 3 óraker Brassóban, a városháza tanácsstermben megtartandó III-ik rendes évi közgyűlésre meghívást kapni, kérve, hogy az egyes tagok fontossága miatt okvetlen személyesen méltóztassanak megjelenni, mivel a közgyűlésen képviselői jogot senki sem gyakorolhat. Tárgysorozat: 1. Előzetes megbeszélés. 2. A múlt közgyűlés jegyzőkönyvének hitelesítése. 3. A választmány jelentése az egyes tagok által benyújtott 1923. évi működéséről és az 1923. évi munkaprogramjáról. 4. Pénztári jelentés és a felmentési bizottság jelentése. 5. Az 1923. évi költségvetés előterjesztése és megszavazása. 6. Az alapszabályok módosítása. 7. A módosított alapszabály értelmében az új tisztikar megválasztása. 8. A talpfa export kérdése. 9. Puhafa exportjának kérdése. 10. Belföldi tüzfűtőállás kérdése. 11. Inditványok. Dr. Groza Péter s. k. egyesületi elnök. Dr. Feilits Rudolf s. k. központi ügyvivő-főtítkár. Itt írjuk meg, hogy a közgyűlést megelőzően, április 20-án fél óraker az elnökség 9 óraker pedig a választmány ülészik.

A mai valutapiac

A svájci frank újabb esése

A szombati nap folyamán magyar koronát kinalat volt, mert a nagy erdélyi favállalatok hányas összegű koronát ajánlottak megvételre.

A svájci frank már hetek óta állandóan esik a hét elején egy frank ára 40 lei volt és most 38-90-es áron nagy kinalat van, de a kereslet csappant, mert további esést várnak.

A többi devizák is hanyatlást mutatnak a javulás következtében.

Néhány bukaresti bank az effektív márkát a kifizetés közötti lényeges különbséget felhasználva hatalmas összegű effektív márkát hozott be Németországból és elárasztotta a bukaresti tőzsdét. Azban a nagy kinalat folytán a márká árfolyama 140-ről 102—105-re esett le.

Irányzat: A lei szilárdulása következtében nyugati devizákban esés várható.

Április 14-én 100 leleért fizettek Kolozsváron:
2600—2720 magyar koronát,
10100—10200 német márkát,
0-47—0-47 1/4 dollárt,
32700—33100 osztrák koronát,
9-08—9-10 olasz lírát,
7-12—7-14 francia frankot,
2-54—2-60 svájci frankot.

Valutapiac április 14-én:

Bukarest. Devizák: Páris 1398, London 900, Newyork 211 1/2, Róma 1045, Zürich 3900, Prága 645, Bécs 31, Budapest 5-25.

Bukarest. Valuták: Márka 102—105, lejt 145—150, török líra 125—130, font sterling 980—990, francia frank 1400—1405, svájci frank 39—40, líra 986—990, drachma 2—260, dinár 205—210, dollár 208—209, magyar korona 795—800, osztrák korona 31—32, magyar korona 450—475, cseh korona 605—615, lengyel marka 51—53.

Zürich. Nyitás—Zárlat: Berlin 261—260, Newyork 549 1/2—549 1/4, London 2558—2557, Páris 3675—3672, Milano 2740—2732, Prága 1638—1638, Budapest 12—12, Bécs 560 1/2—560, Bukarest —, Varsó 125—125, Bécs 77—77, Bécs lebélyezett 77—77-50.

Berlin. Nyitás: Róma 1057, London 98.1, Newyork 21.145, Páris 1415-50, Zürich 3855, Prága 631-50. A budapesti devizaközpont hivatalos árfolyamai: Font sterling 20850—21450, szokol 13—139-50, líra 223—233, francia frank 300—lengyel marka 10-50—11-70. A többi értékek tozatlanok.

SI

A vasárnap...
tatódnak a baj...
CAC az Unive...
ASE-val méri...
izgalmasnak...
bizottságnak...
ozsvár—Temes...
tő játékosok me...
est a kitűnő Szil...
g Czinczár fog...
szintén igen é

Olasz—osz...
s vasárnapi es...
celli Italia sok...
retséggel és a...
játékosainak...
jése. Az olasz...
y osszel eldönt...
s hollandi bíró

Vasárnap...
sa. Budapestre...
k nagy napja...
anis a magyar...
en az MTK és...
ancsak vasár...
almas küzdelm...
küzdelmüket...
utásért. A bud...
lengyel turá...
ze erejét nem

* A tavasz...
etek legelőnyös...
táruháza. Cluj...
os-utca.) Egy...
lőknak kedvez

ZINHA

Dédé. (Op...
jét szerezte H...
darab első...
lom terpeszke...
széken egyar...
bi próbálkozása...
toztat az a sik...
Pestet megjárt...
ő, ötletekben...
seje sincs. A z...
nt a szövege. A...
ky Jóska, Led...
b igyekezete...
közönség a m...
gyta el a szin...
csak a kuriózi...
rintt ugyanis...
eretlje és a vi...
váncsiak, hogy...
alános unalmat

A felsőbár...
sa. Hétfő este...
ia Kolozsváron...
ker el is mara...
jél rendezett...
közönség szívél...
t értékeket jel...
lóniája, melyne...
megkötöttsége...
ami összefogja...
első felszabadu...
nyai kolónia...
prezentálja a...
czky Endre, N...
gy jegyezzük n...
lyi piktura so...
zással figyelju

Colon

Mol

megvé

SPORT

A vasárnapi bajnoki játékok. Vasárnap tartódnak a bajnoki küzdelmek, melynek során a KAC az Unversitateával, a Victoria pedig a KKASE-val méri össze erejét. Mindkét mérkőzés izgalmasnak ígérkezik és módot nyújt a válogatottságnak a jövő vasárnap döntésre kerülő mérkőzésre. Temesvár válogatott mérkőzésen számba kerül a kitűnő Szika, a Victoria—KKASE mérkőzést pedig Czinczár fogja vezetni. Erdély többi városai szintén igen érdekes küzdelmek lesznek.

Olasz—osztrák válogatott mérkőzés lesz vasárnapi eseménye. Bécsből jelentik: A Pro Italia sokszoros bajnokcsapata kibékült a magyar bajnokság sorsa, melynek keretében az MTK és UTE találkoznak egymással. Vasárnap hoz döntést a másodosztályú csapatok között. A budapesti zsidó csapat, a VAC győzelmeivel turájáról visszatérve az FTC-vel méri össze erejét nem minden esély nélkül.

Vasárnap dől el a magyar bajnokság sorsa. Budapestről jelentik: Magyarország sportéletének nagy napja lesz vasárnap. E napon dől el a magyar bajnokság sorsa, melynek keretében az MTK és UTE találkoznak egymással. Vasárnap hoz döntést a másodosztályú csapatok között. A budapesti zsidó csapat, a VAC győzelmeivel turájáról visszatérve az FTC-vel méri össze erejét nem minden esély nélkül.

ZINHÁZ - MŰVÉSZET

Dédé. (Operett. Szövegét írta Willemetz, zenéjét szerezte H. Christine, fordította Heltai Jenő.) A darab első jelenetétől kezdve kétségbeesett alom terpszkedett el a színházban, nézőkön és művészekén egyaránt. A Dédé alighanem első színészi próbálkozása volt szerzőiknek és ezen nem lehetett az a siker sem, mellyel állítólag Párisban megjárta. Librettója minden rutin nélkül, ötletekben abszolút szegény és még csak a szövege. A darabot a színészek és különösen Jóska, Leóvey, Izó és Neményi Lili leggyegette se tudta elfogadhatóvá tenni. Közönség a második felvonás után tömegesen gyűlt el a színházról, akik pedig maradtak, azok csak a kirozgatás tartotta vissza. Közmegejtés történt ugyanis a Dédé a szezon legrosszabb darabja és a visszamaradók állítólag arra voltak kíváncsiak, hogy a darab meddig tudja fokozni az általános unalmat.

A felsőbányai festők kiállításának bezárása. Hétfő este fél 8 órakor a felsőbányai festők kiállítását Kolozsváron rendezett kiállítás. Ha az anyagi körülmények nem akadályozták meg, akkor el is maradt, — meg kell állapítanunk, hogy a kiállítás rendezett, értékes kiállítás megtalálta útját a közönség szívéhez. Nagybánya mellett fogalommal értékeket jelentő ígértető a felsőbányaiak kiállításának, melynek nincs mestere, tradíciója, iskolája, melynek nincs közössége. Maga útját járja ez a szelekció, ami összefogja a kolónia festőit: lelki közösség, közös felszabadulás. Fogalommal lett így a felsőbányai kolónia, bár mindegyik festője önmagát képviseli a megkötöttség közössége nélkül. Litvák Endre, Nagy Oszkár és Iritz Sándor nevét kell megjegyeznünk meg magunknak, hogy tőlük az erdélyi pikúra sok szép kifejlődését várjuk. Várakozással figyeljük a kezdő Roth Ferenc kibontakozását.

kozását, Krausz Ilonkától pedig: mikor találja meg önmagát. Pirk János friss ígért, ősi erejű megnyilatkozás. Hisszük, hogy a felsőbányaiak továbbhaladnak megkezdett útjukon, s Kolozsvár műértő közönsége a jövőben fokozott szeretettel fogadja újabb jelentkezésüket. Elismerés illeti meg a Pro Cultura vezetőit: Bán Mátyást és Holitscher Lajost, akik nemes misszióra vállalkoztak állandó kiállítások rendezésével s komoly törekvésüknek biztató és elkötelező jele éppen a felsőbányai festők bemutatása volt.

* Divatrevü a Magyar Színházban. A kolozsvári Magyar Színházban április 22-én délelőtt fél tizenegy órai kezdettel nagyszabású divatrevü lesz a népszerű és közkedvelt Színház és Társaság rendezésében. A divatrevüben részt vesznek a legelőkelőbb kolozsvári cégek s szereplői a művészvilág kitűnőségei. A divatrevüre jegyek a színházi pénztárnál válthatók.

Heti műsor
 Vasárnap délután 3 órakor: Vig özeveg. (Sümei Ödön fellépésével. Olcsó helyárakkal. Jegyek sorozatszám: 338.)
 Vasárnap este fél 8 órakor: Dédé. (Operettjudozság harmadszor. Rendes helyárakkal. Napi bérlet 118 szám A. Jegyek sorozatszám: 339.)
 Vasárnap este negyed 11 órakor: A fenevad. (Ujdonság másodsor. Rendes helyárakkal. Jegyek sorozatszám: 340.)
 Hétfőn délután 5 órakor: Na-Na. (Grandiózus film-repriz I. rész. Igen olcsó mozihelyárakkal. Jegyek sorozatszám: 341.)
 Hétfőn este fél 8 órakor: Dédé. (Operettjudozság negyedsor. Rendes helyárakkal. Napi bérlet 119 szám B. Jegyek sorozatszám: 342.)
 Hétfő este negyed 11 órakor: A fenevad. (Ujdonság harmadsor. Rendes helyárakkal. Jegyek sorozatszám: 343.)
 * Központi télikertben minden este 9 órakor nagy előadás. Beléptidj nincs. 1425

CLUB MÉTROPOLITAIN

Első és legnagyobb francia hajóstársaság

Luxusgőzösök

Newyork, Cuba, Mexico-ba sfb.

Bukarest, Páris, Havre utvonalon át.

Vezérképviselőt Nagyrománia részére:

ADOLF SALOMON FIA

Bukarest, strada Paris No. 14

Legnagyobb kényelem, gyors utazás, kitűnő ellátás, elsőrangú kiszolgálás, külön kajitók. Lloyd 1637 1541

tapiac
 bb esése
 n magyar koronát
 yi favállalatok hat
 k megvételre.
 k óta állandóan es
 40 lei volt és m
 n, de a kereslet m
 árnak.
 atlást mutatnak a
 az effektív márka
 onbséget felhasznál
 át hozott be Néme
 aresti tőzsdét. Az
 a márka árfolya
 ása következtében
 ó.
 ettek Kolozsvárt
 koronát,
 t márkát,
 ak koronát,
 it,
 frankot,
 ankot.
 14-én:
 s 1998, London 98
 Zürich 3900, Prá
 ka 102—105, le
 -130, font sterli
 100—1405, svá
 90, drachma 2
 208—209, nap
 a 31—32, magy
 605—615, lengy
 Berlin 261—261
 ndon 2558—255
 740—2732, Prá
 2—12, Belgr
 só 125—125, B
 77-50.
 57, London 98.1
 Zürich 3855, P
 pont hivatalos á
 1450, ezokol 13
 a frank 300—
 többi értékek

KORONA

legízletesebb világos sör az
 elismert legjobb
 minőség

TORDAISÖRGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

Gyár: Torda. Telefonszám: 5.
 Főraktár: Cluj, Cal. Doreobontilor 11. Telefon 394.

Elismert
 legjobb minőségű
 duplamalátá tápsör a

GLORIA

1436

Külföldi likőr- és pezsgő-
 különlegességek kaphatók **LUCULLUS-nál** Oradea-Mare
 Bémer-tér. 1392

Modern üvegesiszolda és tükönárugyár

PÉCHY ÉS TÁRSA

ORADEA-MARE (NAGYVÁRAD),
 STR. SAGUNA (KAPUCINUS-U.) 20

Készíti a legszebb tüköröket és butor-
 üvegeket minden méretben és
 mennyiségben! Kérjen árajánlatot

Kötött, szövött és norinbergi áruk nagy-keres-
 kedése Oradea-Mare—Nagyvárad, Nagypiac-tér 1352

Schönberger, Spitz & Co.

Coloniale Kereskedelmi R.-T. Ajánlja: Fűszer, gyarmatáru, export-import
 cikkeit! A Temesvári Műmalom Concernhez tartozó összes malmok lisztjeinek főlerakata **Marosvásárhely**

Molykár ellen S. Eisenstädter & Co. szücsárubáza
 megvédi szőrmeruháit Calea Victoriei 2

APROHIRDETÉSEK

Apróhirdetések egyszeri közlési díja szavanként 1.50 lei. Vastagabb betűvel szedett szavak 2.50 lei. Legkisebb apróhirdetés díja - 10 szög - 15 lei. Jelzés hirdetésre semminemű felvilágosítást nem adunk. A beérkező ajánlatok helyi hirdetésnél a kiadóhivatalban vehetők át, vidékiek a kívánt címre továbbíthatnak. Erre a célra a hirdetési díjon kívül 2 lei 60 bani bélyegköltésig fizetendő.

Jobb családból való négy középsztylyt végzett fiu, fizetéssel tanulónak felvétetik. Irásbeli ajánlatok kéretnek „Orient“ nagykereskedéshez Szép-u. 2. sz. 5436-I

Keresünk
sürgősen
tisztviselőnk
részére
egy
szobát konyhával,
esetleg egy üres szobát.
Szíves értesítést kér az
Uj Kelet kiadóhivatala.

Cca 6-800 kg.
jékarban lévő
békeminőségű
LOMBETÜ
H. Hoffmeister
leipzig-i öntödéből
garmondtól 6 cec-
rós nagyságig, nor-
mál törzsre 63.3
tipografiai pont
magasságra öntve
jutányos áron

Eladó
2 drb. teherautó vas
rakkoncákkal
ellátva különösen
faszállításra
alkalmas 3-3 tonnás,
megtekinthető
Bergner és Cziment
telepén str. Buko-
vina (v. Munkácsi-
utca) 28 sz.
Telefon 316 és 340

ELADÓ
Cím a kiadóhivatalban

Konyha edények és háztartási
cikkék olcsón beszerezhetők
Grünwald Jakob bádógos
üzletében
Cluj, Piata M.
Viteazul No. 13

Cégtáblákat legolcsóbban készít **JARAB**
Strada Regala 12a. (volt Majális-utca). 1316

Utazó bőrönd és táskák legjobb minő-
ségben kapható **Farmati**
bőröndösnél Cluj, strada
Memorandului (Unió-u.) 16

10.000 zsák márványgolyó
érkezett 1358
Eisenstädter Fülöp és Tsa
cégek Cluj, str. Regina Maria
(Deák F.-u.) 13. Gummilabda,
gyermekkosci, nürnbergi és galanteric
cikkék nagyban is állandóan kaphatók.

A. D. O. S. & CO. S.
festéknagykereskedés
Cluj, Calea Regele
Ferdinand (Wes-
selényi-utca)
No. 21 sz.
OOOOOO
OO

Állandó nagy raktár
MARX
féle gyártmányu
emallakk, padló-
lakk, kocsilakkok, bőrlakk, kalaplakk minden
színü, vegyi és földfestékek, valódi tiszta ultra-
marin, nürnbergi ecsetek, parkettisztítási cikkek

D I C K J A K A B É S F I A

Kartonok Grenadinok 33

Vásznak Zefirek 33

Duplaszélés Újpal batliszók 59

Duplaszélés Újpal Creponok 98

Intézeti gyapjú szövetek 129

Duplaszélés Costüm crimmerin időnevegek 198

Férfi harisnya 16⁵⁰

stb. stb.
Dick Jakob és Fia
str. Regina Maria 5

Írógépek
1370 és kellékek állandóan nagy választékban. Javításokat legolcsóbban vállaljuk.
Finkler Antal
Cluj, P. Mihai Viteazul (v. Széchenyi-ter) 40. sz. Telefon

Csokoládé előnyös árban csak
FAVORIT
csokoládégyárban kapható
Cluj, Calea Victoriei 99
Telefon 2-71

Zsák, Zsineg, Ponyva
Havas Dezső Timișoara

FRATU FRÄNKEL TEST
Kézműáru nagykereskedése
Cluj, Piata Mihai Viteazul
(volt Széchenyi-ter) 14. sz.
Engros eladás

5864 **Bőrüzlet átadó**
Cluj legforgalmasabb pontján, áruval, előnyös
tétélekkel. - Ugyanott „Pesti Hirlap“-gyűjtés
1914-18 végéig eladó. Leveleket 999 jellegre kiadó

Grünwald és Steiner
Cluj, Piata Unirii 12
Női divat különleges segély árú háza

Tavaszi divatujdonságok:
BOERBERRY,
COOVERCOOT köpenyre
és kosztümre, **CSIKÓS ANYA-**
GÖK ALJAKNAK nagy
választékban 1478

! Nem is hiszi
milyen megkönnyebbülést nyújt
sok viszontagságunk közepette a
DIANA sósborszesz
állandó használata. Szervezetünk
állandó képességét már kora ifju-
ságunktól fogva ápolnunk kell.
Semmiféle szerrel sem érhet-
jük ezt el olyan biztosan, mint a
Diana sósborszeszszel
!